

**TRECEREA LA MODELUL INOVAȚIONAL
DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE
ȘI NECESITATEA SPRIJINULUI FINANCIAR
AL ACESTUI PROCES**

*Victoria GANEA, dr., conf. univ.,
Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare*

Acest articol are drept scop analiza unor surse evidente de finanțare a dezvoltării inovaționale. Mobilizarea capitalului pentru susținerea financiară a dezvoltării modelului inovațional tradițional este efectuată din contul statului și a investitorilor privați. Instituțiile ce participă cu capital la finanțarea inovațiilor sunt fondurile investiționale și de pensii, companiile de asigurări, marile companii industriale, băncile comerciale, agențiile de stat, organizațiile internaționale, dar și investitorii individuali cu capital temporal liber. Structura și ponderea surselor pentru formarea fondului venture este diferită de la țară la țară, și depinde de așa factori precum: politica de stat în domeniul științei și inovației, reglementarea legislativă, nivelul de dezvoltare a sectorului financiar, aversiune investitorilor față de riscurile inovaționale etc.

Cuvinte cheie: *model inovațional de dezvoltare, susținere financiară, inovație, știință, sector bancar, asigurări, Fondul republican venture.*

Introducere. În condițiile când inovația se impune tot mai aprig pe piață ca un bun economic, modelul inovațional de dezvoltare a economiei este un concept relativ nou pentru Republica Moldova. Dezvoltarea bazată pe inovație pune accentul pe interacțiunile dintre companiile publice, universități private și agențiile guvernamentale, care facilitează producerea științei și tehnologiei în interiorul granițelor naționale. Difuzarea inovației, începând cu anii 1980 ai secolului trecut, a actualizat problema interconexiunii dintre știință și tehnologie.

Dezvoltarea inovațională se bazează pe anumite componente, printre care putem enumera: producerea de cunoștințe tehnologice prin intermediul indicatorilor de performanță, cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare, personalul din cercetare și dezvoltare, numărul de brevete, publicațiile științifice etc., fluxuri tehnologice, financiare, umane, politicile tehnologice naționale, mediul educativ și centrele de inovare, și, nu în ultimul rând – producătorii și utilizatorii de tehnologii. Acest proces asigură integrarea întreprinderilor mici cu capital inovațional în sectorul real prin susținerea relațiilor dintre cercetare și industrie pe linia difuzării rezultatelor cercetării. În această accepțiune se înscrie, în primul rând, starea macroeconomică a complexului național, care poate favoriza difuzarea inovațiilor: nivelul dezvoltării social-economice, coraportul dintre cerere și ofertă, stabilitatea și starea de echilibru a economiei naționale, gradul de dezvoltare și interdependență dintre sectorul public și cel privat al economiei etc.

Susținerea dezvoltării inovaționale prin implicarea surselor financiare. Cele menționate au o influență directă asupra procesului de dezvoltare a modelului inovațional în plan național. De asemenea, aceasta poate fi influențată de

**TRANSITION TO THE INNOVATIVE MODEL
OF DEVELOPMENT IN THE NATIONAL
ECONOMY AND THE NEED FOR FINANCIAL
SUPPORT OF THIS PROCESS**

*Victoria GANEA, PhD, Associate Professor,
National Council for Accreditation and Attestation*

This article aims to analyze some obvious sources of financing the innovative development. Mobilizing capital for financial support innovative development model is traditionally performed by the state and private investors. Institutions participating in financing the innovation are investment funds and pension funds, insurance companies, major industrial companies, commercial banks, government agencies, international organizations, and individual investors with their own free capital. The structure and share of resources for the venture fund formation varies from country to country and depends on such factors as: state policy on science and innovation, legislative regulation, the level of development of the financial sector, investor aversion to risk innovation etc.

Keywords: *innovative model of development, financial support, innovation, science, banking sector, insurance, the venture Republican Fund.*

JEL Classification: *O20, O23, O31, O32, R44, P43, G22*

Introduction. In circumstances when innovation enforces increasingly fierce on the market as an economic good, the innovative model of economic development is a relatively new concept for the Republic of Moldova. Development based on innovation focuses on the interactions between public companies, private universities and government agencies that facilitate the production of science and technology within national borders. Diffusion of innovation, starting with the 1980s of the last century, has updated the issue of interconnection between science and technology.

The development of innovation is based on certain components, among which we can mention: the production of technological knowledge through performance indicators, expenditures for research and development, research and development personnel, number of patents, scientific publication, technological flows, financial, human, national technological policies, educational environment and innovation centers, and last but not least - the producers and users of technology. This process ensures the integration of small businesses with investment capital in the real sector by supporting innovation between research and industry on the dissemination line of research results. In this sense is noted, first of all, macroeconomic condition of the national complex, which may favor the diffusion of innovations: the socio-economic development level, the correlation between supply and demand, stability and steady state economy, the development and interdependence of the public and private sectors of the economy, etc.

The support of innovative development involving financial sources. The facts mentioned above have a

aplicarea și difuzarea în propria economie a noilor tehnologii și produse brevetate în alte țări, realizând astfel o eficiență ridicată a investițiilor în noi tehnologii. Or, aici apar anumite dificultăți. Capacitatea inovativă, bazată pe adoptarea de tehnologii din import, impune un intens proces cumulativ de studiere la care ne obligă economia de piață cu principiile sale de concurență și competitivitate.

Evident, pentru Republica Moldova construcția unui model inovațional, în baza experienței unei țări anume, nu pare a fi posibil. Importul acestei instituții, sub care se înțelege copierea conștientă (nu neapărat exactă), reproducerea normei cunoscute, precum și a instituțiilor pentru realizarea normelor este imposibil.

Pentru economia națională este caracteristic faptul că pe fondul transformărilor evidențiate, în deosebi de anul 2004, cu modificări esențiale în cadrul legislativ, activitățile legate de transferul tehnologic sunt abia la etapa incipientă a dezvoltării. Totuși, putem vorbi deja de o serie de instituții cu o anumită vocație în domeniul transferului de tehnologie și de implementare a invențiilor. În cazul Republicii Moldova, infrastructura sistemului inovațional este dezvoltată în special în baza Agenției pentru inovare și transfer tehnologic. Infrastructura inovațională asigură transmiterea efectivă a rezultatelor investigațiilor științifice în procesul de implementare, difuzare și implementare a tehnologiilor în sectorul real al economiei prin crearea noilor întreprinderi inovaționale.

Această structură pentru Republica Moldova este relativ nouă, deci nu putem face o analiză detaliată a activității, dar se poate remarca că deja au fost făcuți anumiți pași în activitatea de susținere, dezvoltare și implementare a rezultatelor științifice și inovațiilor pe piață.

Or, dezvoltarea și susținerea unui model inovațional viabil poate avea loc ca urmare a convergenței și interacțiunii unei multitudini de factori obiectivi și subiectivi, care necesită amplificarea a trei condiții primordiale:

- ✓ baza normativ-juridică, care ar stimula inițiativa antreprenorială și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii;

- ✓ cadrul economic favorabil instituțiilor de cercetare tehnologică și firmelor care implementează rezultatele acestor investigații;

- ✓ soluționarea lipsei de fonduri pentru aplicarea în practică a volumului mare de lucrări de cercetare și a stocului de invenții.

Mobilizarea capitalului pentru susținerea financiară a dezvoltării modelului inovațional tradițional este efectuată din contul statului și a investitorilor privați. Instituțiile ce participă cu capital la finanțarea inovațiilor sunt fondurile investiționale și de pensii, companiile de asigurări, marile companii industriale, băncile comerciale, agențiile de stat, organizațiile internaționale, dar și investitorii individuali cu capital temporal liber. Structura și ponderea surselor pentru formarea fondului venture este diferită de la țară la țară, și depinde de așa factori, precum: politica de stat în domeniul științei și inovației, reglementarea legislativă, nivelul de dezvoltare a sectorului financiar, aversiune investitorilor față de riscurile inovaționale, nivelul de dezvoltare a sectorului C&D ș.a. Totodată, această structură diferă în funcție de

direct influence on the development process of the national innovation model. Also, it may be influenced by its economy and dissemination of new technologies and products patented in other countries, thus achieving high efficiency of investments in new technologies. However, there appear some difficulties. The innovative capacity, based on the adoption of imported technology requires an intense process of cumulative studying forced by market economy forces with its principles of competition and competitiveness.

Obviously, for Moldova the construction of an innovative model, based on experience in a given country, it does not seem possible. The import of this institution, which means consciously copying (not necessarily exactly), reproduction of the known norm and of the institutions to achieve impossible standards.

For the national economy is characteristic the fact that on the background of highlighted changes, particularly in 2004, with significant changes in the legal framework, technological transfer activities are only at the initial stage of development. However, we can already speak of a number of institutions with a particular vocation in technology transfers and in the implementation of inventions. In Moldova's case, the infrastructure of the innovative system is particularly developed based on the Agency for Innovation and Transfer of Technology. The innovation infrastructure provides actual transmission of the results of scientific investigations in the implementation, dissemination and implementation process of technologies in the real sector through the creation of innovative new businesses.

This structure is relatively new for Moldova, so we cannot make a detailed analysis of the activity, but you can see that some steps have already been taken in the work of support, development and implementation of scientific results and innovations on the market.

However, the development and sustainability of a viable innovation model can occur as a result of convergence and interaction of a variety of objective and subjective factors that require amplification of three prerequisites:

- ✓ a normative-legal basis that would stimulate entrepreneurship initiative and SME development;

- ✓ the favorable economic framework for research institutions and technological companies implementing the results of these investigations;

- ✓ a solution for the lack of funds for the practical application of the large volume of research papers and stock inventions.

Mobilizing capital in order to support financially the development of the innovative model is traditionally performed by the state and private investors. Institutions participating in the financing of innovation are investment and pension funds, insurance companies, major industrial companies, commercial banks, government agencies, international organizations, and individual investors with their own free capital. The structure and share of resources for venture fund formation varies from country to country and depends on such factors as: state policy on science and innovation, legislative regulation, the level of development

etapa de realizare a proiectului inovațional.

Identificarea surselor de finanțare a inovațiilor – o problemă specifică fiecărui stat și mai important este funcționalitatea mecanismului de finanțare, astfel teoria și practica în domeniu conturează stimularea directă și indirectă a dezvoltării ascendente a sistemului inovațional.

Stimularea directă se referă la mijloacele financiare alocate din bugetul public destinate capitalului de risc, alocarea terenurilor, clădirilor și infrastructurii necesare pentru funcționarea fondului venture. *Stimulentele indirecte* sunt înlesnirile acordate investitorilor inovaționali instituționali, dar și celor particulari. Aceste stimulente îmbracă forma unor reduceri de taxe la impozitul pe profit primit din activități inovaționale (în toate țările SUA, Japonia, China, țările UE), vacanțe fiscale, taxe vamale reduse pentru export de produse inovaționale etc.

În Republica Moldova, susținerea financiară a activității inovaționale, la fel, poate fi efectuată prin instrumente directe și indirecte. Stabilirea unei politici consecvente și clare în susținerea inovațiilor, crearea fondului venture și a infrastructurii necesare pentru funcționalitatea acestuia, încurajarea capitalului venture prin determinarea unor instrumente eficiente de susținere și promovare, atragerea capitalului străin în acest fond – acestea ar fi câteva măsuri importante necesare de implementat.

Una din sursele cu care poate contribui statul la susținerea și dezvoltarea modelului inovațional economic sunt resursele bugetului public, acesta sunt alocațiile bugetului de stat și ale bugetelor locale (unităților administrativ teritoriale). Cota bugetului public este diferit de la țară la țară și prevede stimularea directă și indirectă destinată inovațiilor. Practica mondială atestă o tendință unică și anume la etapa inițială de creare a capitalului venture, banii publici au participat în fondurile de risc în proporții considerabile (de la 35 până la 60%), după care, pe parcurs, proporția se reduce până la 5-15%.

Bugetul public național din RM are capacitatea de a constitui rezerve destinate fondului venture și este necesar de a identifica mecanismul care ar contribui la formarea lui. În acest scop, considerăm că poate fi revizuită activitatea Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) în sarcina căreia este atragerea și evaluarea proiectelor inovaționale și de transfer tehnologic, identificarea proiectelor viabile și avantajoase, monitorizarea realizării acestor proiecte, dar și oferirea serviciilor de intermediere dintre sfera C&D și business. Finanțarea AITT are la bază un mecanism clasic aplicat și de alte țări – finanțarea inițială se face de către stat, iar la selectarea proiectelor unul din criteriu de bază constituie cofinanțarea care trebuie să vină din partea businessului. Astfel, promovarea inovațiilor este eficientă, iar selecția proiectelor avantajoase o stabilesc și cei cointeresați în produsele inovaționale – oamenii de afaceri.

Altă oportunitate pentru dezvoltarea economică pe calea inovațională constă în implicarea capitalului bancar în fondurile venture, practică aplicată în multe țări dezvoltate. În unele țări europene contribuția băncilor comerciale și de cliring în structura capitalului venture este esențială. În Germania, de exemplu, băncilor le revine peste 50 la sută din capitalul venture, însă pentru reducerea riscului acestea

of the financial sector, risk in innovative investments, the development of the R&D sector etc. However, this structure differs depending on the stage of the innovative project.

The identification of the funding sources for innovations – a specific issues for each state and most important is the functionality of the funding mechanism, so the theory and practice in the field outlines the direct and indirect stimulation of the fast development of the innovative system.

Direct incentives refer to the financial resources from the public budget for venture capital, the allocation of land, buildings and infrastructure necessary for the operation of the venture fund. *Indirect incentives* are facilities for institutional innovative investors, offered for the private investors as well. These incentives take the form of rebates for taxes received for the profit from innovation activities (in all countries U.S., Japan, China, EU countries), tax holidays, reduced custom taxes for export of innovative products etc.

In Moldova, the financial support of innovative activity can be done by direct and indirect instruments. Establishment of a clear and consistent policy in support of innovation, creating the venture fund and the infrastructure necessary for its functionality, encouraging venture capital by determining effective tools to support and promote, attract foreign capital in the fund – these are some important steps necessary to implement.

One of the sources that the state can help with to support and develop the innovative economic model is public budget resources, which are allocations of the state budget and local budgets (administrative units). The share of the public budget is different from country to country and provides direct and indirect stimulation intended for innovations. World practice shows a unique trend that is at the initial stage of creating venture capital, public money into hedge funds participated in significant proportions (from 35 to 60%), after which, over time, the proportion is reduced to 5-15%.

The public national budget of RM has the ability to reserve resources for a venture fund and is required to identify the mechanism that contributes to its formation. To this end, we believe that the work of the Agency of Innovation and Transfer of Technology (AITT) can be reviewed, in which the task is to attract and evaluate the innovative projects and technological transfer, to identify viable and profitable projects, monitoring the implementation of these projects and providing mediation services between the R&D field and business. AITT funding is based on a classical mechanism applied by other countries - initial funding is made by the state, and the selection of projects is one of the basic criteria that must come from business. Thus, the promotion of innovation is effective, and the selection of beneficial projects is chosen by those interested in innovative products – business people.

Another opportunity for economic development on an innovation path lies in the involvement of bank capital venture funds, a common practice in many developed countries. In some European countries the contribution of

se implică în finanțare la etape mai avansate de realizare a proiectelor. Spre deosebire de acestea, în SUA, băncile se implică în finanțarea de risc la etapele timpurii, astfel se diversifică riscurile prin aplicarea la o diversitate mai mare de proiecte, pe parcurs fiind excluse proiectele neatractive, iar comercializarea la rate sporite de rentabilitate a proiectelor rămase acoperă costurile investiționale efectuate.

Politica de creditare stabilită de băncile comerciale limitează accesul agenților economici la credite și face această tranzacție costisitoare pentru ultimii. Totodată, sistemul bancar are un aport redus și este neatractiv pentru economia reală, acesta se caracterizează prin următoarele aspecte:

- concentrarea mărită (un număr foarte mare de bănci pe un teritoriu mic);
- concurența neproductivă;
- servicii prestate limitate (veniturile băncilor se formează mai mult din serviciile de transfer decât serviciile de creditare).

Analiza dinamicii indicatorilor de bază ale sistemului bancar al RM, pe parcursul anilor 2008-2011, scoate în evidență dezvoltarea semnificativă a acestuia pe parcursul ultimilor ani. Prin urmare, activele totale ale sistemului bancar sunt în creștere continuă. Astfel, pe parcursul anilor 2009-2011, creșterea anuală a activelor în sistemul bancar a constituit 2%, 6% și 13 la sută, respectiv. Ponderea creditelor în total active, pe parcursul acestei perioade, reprezintă 60%, 51%, 55% și respectiv 58 la sută. Observăm o diminuare a creditelor în anul 2009 ca rezultat al instabilității financiare, după care se remarcă o revenire grabnică a situației favorabile ca urmare a creșterii creditelor în anul 2010 și 2011 [1].

Actualmente, în sistemul bancar al RM s-a creat o situație favorabilă, fapt demonstrat de rezultate pozitive și o consolidare continuă. Astfel, indicatorii de capitalizare și de expunere la risc se încadrează în cerințele minime stabilite de BNM, contribuind la sporirea încrederii deponenților în sectorul bancar, fapt ce poate fi demonstrat prin creșterea volumului depozitelor pe parcursul perioadei analizate. La fel, activitatea de creditare este în expansiune, iar calitatea creditelor manifestă o tendință de îmbunătățire, ceea ce, la rândul său, atestă un management îmbunătățit al riscurilor etc. În același timp, pe parcursul anilor 2009-2013, s-a înregistrat o creștere în astfel de indicatori, cum sunt: rentabilitatea activelor, rentabilitatea capitalului și marja netă a dobânzilor, care denotă abilitatea băncilor de a genera profituri.

Altă oportunitate favorabilă pentru susținerea și dezvoltarea activității inovatoare în republică o pot constitui companiile de asigurări din Republica Moldova, fiind cele care dețin capacități pentru a investi în afaceri venture. În vederea stabilirii, care ar fi posibilele rezerve investiționale, s-a realizat un studiu al acestui segment financiar. Dimensiunea unei piețe de asigurări, în parametri cantitativi, se determină prin densitatea asigurărilor, care se determină prin raportarea volumului de prime subscrise brute la numărul de populație și gradul de penetrare a asigurărilor în PIB, care se calculează prin raportarea volumului de prime subscrise brute la valoarea PIB.

În altă ordine de idei, subliniem că Țările dezvoltate

the clearing banks and venture capital structure is essential. In Germany, for example, in banks lies more than 50 percent of venture capital, but to reduce the risk these get involved in financing in later stages of the development of a project. In contrast, U.S. banks get involved in financing in the early stages, and thus diversifying the risks by applying a diversity of projects, ongoing projects being excluded if are considered unattractive and marketing at higher return rates of the remaining projects covers the investment costs incurred.

The credit policy established by commercial banks limits access to credits for economic agents, making this transaction costly for the past few years. However, the banking system has a low and unattractive role for the real economy, and it is characterized by the following aspects:

- increased concentration (a large number of banks on a small territory);
- unproductive competition;
- limited provided services (bank income forms more from transfer services than credit services).

The analysis of the basic indicators dynamics of the banking system of the Moldova, during the years 2008-2011, highlights its significant development over recent years. Therefore, the total assets of the banking system are growing. Thus, during the years 2009-2011, the annual growth in banking assets amounted 2%, 6% and 13 percent, respectively. The share of loans in total assets during this period is 60%, 51 %, 55% and 58 percent. We observe a decrease in loans in 2009 as a result of the financial instability, after which there is a favorable situation due to the speedy recovery following credit growth in 2010 and 2011 [1].

Currently, the banking system of the country has created a favorable situation, as demonstrated by positive results and further consolidation. The indicators for capitalization and exposure fall within the minimum requirements set by BNM, thus increasing the confidence of depositors in banking, which can be demonstrated by the increase in deposits during the same time period. Similarly, lending is expanding, and a tendency for the improvement of credit quality, which, in turn, shows improved risk management etc. Meanwhile, during the years 2009-2013, there was an increase in these indicators, such as return on assets, return on equity and net interest margin, which shows the ability of banks to generate profits.

Another favorable opportunity to support the development of innovative activity in the country can be the insurance companies in Moldova, being the ones holding the capacity to invest in business ventures. To determine which would be the possible investment reserves, was made a study of the financial segment. The size of the insurance market, in quantitative parameters, is determined by the insurance density, which is determined by dividing the volume of gross written premiums to the population number and the level of penetration of the insurance in the GDP, which is calculated by dividing the volume of gross written premiums to the GDP value.

In other news, we point out that the developed countries rely not only on internal (domestic assets).

mizează nu doar pe investițiile interne (imobilizate pe piața internă). Mobilizarea mijloacelor de la investitorii străini și a celor atrase prin programe și proiecte este o modalitate aplicată de toate țările. În acest scop, sunt create baze informaționale privind potențialul inovațional existent, sunt promovate produsele și ideile la diferite nivele. Orizont 2020 este instrumentul financiar de implementare și a inițiativelor inovaționale, ideilor originale care se încadrează sub forma unor proiecte concrete în Strategia Europa 2020. Acestea are drept scop securizarea competitivității globale a Europei. Programul va începe în 2014 și va dura până în 2020 cu un buget de 80 de mil euro.

Potențialii investitori străini pot fi atrași cu ajutorul statului și prin intermediul sectorului privat. Investitorii străini, ca regulă, dezvoltă colaborarea cu partenerii pe care au încredere și își asumă noi riscuri investiționale, chiar mai majore, dacă cunosc clar actorii și regulile businessului. Implicarea investitorilor străini în fondurile de capital venture conturează caracterul atractiv și avantajos al acestuia.

Concluzii. În acest scop, considerăm oportună crearea Fondului republican venture, care se presupune a fi fondat de către fondatorii privați. În afară de aceasta, în țară este necesar de fondat 10-15 fonduri venture locale, care vor intra în sistemul fondului republican. Statul poate, de asemenea, contribui la acest fond prin finanțarea proiectelor de inovare, acordând acestora resurse financiare (din resursele granturilor străine sau creditelor concesionale) cu condiția returnării, pe termen nu mai mic de 10-15 ani. Aceste resurse se vor utiliza pentru finanțarea tuturor etapelor: selectarea, expertiza ideilor inovaționale, formarea, dezvoltarea și finalizarea proiectelor.

Concomitent, este necesar de a crea sistemul selectării ideilor inovaționale. În acest scop, se propune crearea unei companii private de selectare a ideilor și invențiilor. Compania trebuie să fie finanțată din resursele fondului venture. Compania va forma o echipă de experți – consultanți în toate raioanele țării pentru selectarea și aprecierea ideilor inovaționale. În afară de aceasta, va fi formată o echipă de experți-consultanți pe lângă instituțiile științifice, tehnice și agricole.

În scopul elaborării proiectelor de inovare, pe lângă fondul republican, propunem crearea unei companii private care se va ocupa cu consultingul inovațional. În sarcinile companiei intră acordarea asistenței celor care au trecut expertiza business-ideilor în elaborarea planului de afaceri. După pregătirea planului de afaceri, se presupune efectuarea următoarei etape de expertiză de către specialiștii fondului republican, care iau decizia privind finanțarea ulterioară a acestuia. După acceptarea proiectului și luarea deciziei de finanțare a start-up urmează etapa realizării proiectelor. În scopul accelerării dezvoltării start-up, pe lângă fondurile venture se fondează, împreună cu uniunile antreprenoriale, așa-numitele companii – acceleratoare, care vor ajuta companiei start-up să se dezvolte rapid și cu succes. Dacă autorii proiectului nu posedă propria cotă de co-finanțare, în acest caz pot fi atrași business-angels.

Procedurile sus menționate au fost descrise în contextul elaborării unui set de acte normative, inclusiv și proiectul de Lege cu privire la finanțarea venture (de risc) a activității

Mobilizing funds from foreign investors and those attracted by programs and projects is one method applied by all countries. For this purpose, information bases are created on existing innovative potential and are promoted products and ideas at different levels. Horizon 2020 is the financial instrument of implementing innovative initiatives, original ideas which fall in the form of concrete projects in Europe 2020. It aims to securing Europe's global competitiveness. The program will begin in 2014 and will last until 2020 with a budget of 80 million euros.

Potential foreign investors can be attracted with the help of the state and by the private sector. Foreign investors, as a rule, develop collaboration with partners that trust and assume new risks for investment, even major ones if the actors and business rules clearly known. The involvement of foreign investors in venture capital funds and great outlines of its attractiveness and advantages.

Conclusions. With this goal, we consider appropriate to create the republican venture fund, which is supposed to be founded by private founders. In addition, it is necessary to establish about 10-15 local venture funds in the country that will enter the Republican Fund. The state may also contribute to this fund by funding innovative projects, with their financial resources (the resources of foreign grants and concessional loans) provided the return term are not less than 10-15 years. These resources will be used to finance all stages: selection, innovative ideas expertise, training, development and completion of projects.

Simultaneously, it is necessary to create an innovative ideas selection system. To this end, it is suggested the establishment of a private company for selection of ideas and inventions. The company must be financed from the resources of the venture fund. The company will form a team of experts – consultants in all districts of the country for the selection and assessment of innovative ideas. In addition, will be formed a team of experts, consultants of the scientific, technical and agricultural institutions.

In order to develop innovation projects, in addition to the Republican fund, we propose the creation of a private company that will deal with innovation consulting. The company tasks shall provide assistance to those who have passed expertise in business ideas when developing a business plan. After preparing the business plan, the next step involves making expertise by the Republican Fund, taking its decision on further funding. Upon acceptance of the project and the funding of the start-up, the next stage is project implementation. In order to accelerate the development of start-up, in addition to funds, are founded venture companies with entrepreneurial unions, so-called companies – accelerators that will help a start-up company develop rapidly and successfully. If the drafters did not have its share of co-financing, in this case can be attracted business-angels.

The aforementioned procedures have been described in the context of a set of acts, including the draft law on venture financing (involves risk) of the innovative activity currently supported by the Academy of Sciences

inovaționale, actualmente acceptate de Academia de Științe a Moldovei și Ministerul Economiei spre implementare, fapt ce ar contribui la crearea mecanismelor și structurilor de finanțare venture în republică [2].

Pentru Republica Moldova implementarea unui modelul inovațional ar fi o oportunitate de dezvoltare ascendentă. Însă, trebuie să luăm în considerație faptul că republica continuă să-și mențină economia pe baza agriculturii, fără a se observa o creștere industrială semnificativă, deși, în ultimii ani, importul de produse agricole a depășit exportul acestora, iar procesul de formare a unei economii inovaționale are un ritm foarte lent.

Favorizarea investițiilor în activitatea inovațională și susținerea din partea statului, mai ales din punct de vedere legislativ, constituie o pârghie importantă în ceea ce privește creșterea economică în baza dezvoltării activității de cercetare-dezvoltare-inovare și, în acest context, este primordial să se treacă de la declarații la formarea și implementarea reală a modelului inovațional de dezvoltare.

and Ministry of Economy for implementation, which would contribute to the creation of venture financing mechanisms and venture funding structures in the country [2].

For Moldova implementing of an innovative model would be an opportunity to develop upward. However, we must take into consideration the fact that the republic continues to maintain an economy based on agriculture without noticing a significant industrial growth, although in recent years, imports of agricultural products exceeded their export and the process of forming an innovation economy has a very slow pace.

Encouraging investments in innovation activities and the support from the state, especially in terms of legislation, are an important lever in terms of economic growth based on the development of research, development and innovation, and in this context it is crucial to move from statements to actual implementation of the innovative model of the development.

Referințe bibliografice/ References:

1. BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI. Rapoarte financiare pe sistemul bancar al RM [accesat 2 iunie 2013]. Disponibil: http://bnm.md/md/bank_system_capital
2. GANEA, V., ILIADI, Gh., BUCATĂNSCHI, A. Finanțarea venture a activității inovaționale: reglementări juridice. In: Akademos. 2011, nr. 4 (23), pp. 17-21. ISSN 1857-0461.

Recomandat spre publicare: 20.11.2013